

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva

PTUJ, 4. oktobra 1968

Št. 39 Leto XXI.

Izvod 0,50 N din, 50 S din

danes v tedniku

Ob 25-letnici Kočevskega zborna	— 2. stran
Spomin na dr. Jožeta Potrča	— 3. stran
Poslovili smo se od rekrutov	— 4. stran
Aktivno gasilsko društvo v bistriški steklarni	— 5. stran
Nasprotujoča si stališča	— 6. stran
Za vsakogar nekaj	— 7. stran

TE DNI

PO SVETU

Komu je na poti suverenost?

Organ CK KP SZ je napravil še en napor — opravičujoč intervencijo petih varšavskih zveznic v Češkoslovaški — da bi »obogatil« teoretično mednarodno prava. Izhajajoč iz od zdavnaj znane resnice, da je pravo izraz moči, se Pravda ne more zadržati, da ne bi kršitve suverenosti neke manjše države »teoretično« posplošila, da bi ji dala pomen družbene in zgodovinske zakonitosti. O vtisu ni dvoma — za sovjetski list je Češkoslovaška že »opravljena stvar«, toda na njenem primeru bi bilo treba izdelati politično in »znanstveno« podlago za eventualne nove akcije.

OPRAVIČEVANJE PRAVDE
Ta vtis zbujajo duh Pravednega, pred kratkim objavljenega članka »Suverenost in internacionalistične obveznosti socialističnih dežel«. Prejšnje teze iz prvih dni okupacije ČSSR o tem, da so »revolucionarne sile« poklicale »razredne brate« na »bratsko pomoč« so bile hitro opuščene, ker se je pokazalo, da pod tem »vabilom« ni bilo podpisa nobene »revolucionarne osebnosti«. Istočasno so Čehi in Slovaki s svojim odporom dokazali, da jim »razredni pomoč«. Ze sam poskus opravičevanja intervencije brez vabila ustanovnih organov in partije oziroma brez kakršnegakoli neidentificiranega »poziva« je vseboval obscurni element opravičevanja vojaških intervencij proti suverenosti dežel in neodvisnosti narodov.

NEVARNE ZAHTEVE
Pravda je samo mesec dni kasneje podaljšala to grobo in agresivno politiko s še bolj nevarnimi zahtevami. Ko obravnava pisanje bolgarskih, vzhodnonemških in poljskih listov, da obstaja le suverenost »socialistične skupnosti« in da je suverenost posameznih socialističnih dežel neobstoječa kategorija, vodilni sovjetski list piše, da »imajo druge socialistične dežele pravico« vojaško intervenirati v vsaki drugi socialistični državi, če ocedijo, da so v njej »ogrožene pozicije socializma, in da njen notranji razvoj »grozi in škoduje šir-

sim interesom socialistične skupnosti«. Avtor članka v organu KP SZ se ni mogel zadržati, da ne bi rekel, da je vsak drugačen pristop k suverenosti »nerazreden«, »abstrakten«, »neinternationalističen«, dejansko »proimperialističen«. Pri tem se partij, vladi, šefu države, narodu in delavskemu razredu takšne »ogrožene« dežele ne pušča nikakršna pravica do lastne ocene, ali so res ogroženi ali ne.

PROSTO LOVIŠČE
Kaj je torej ostalo od načel neodvisnosti, suverenosti, nedotakljivosti nacionalnih mej, pravice do samostojne poti in nevmesavanja v notranje zadeve držav? Po Pravidni teoriji bi, če bi na nesrečo za ves svet obveljala in bila zakonjena, vse težnje ljudi, narodov in dežel razglasiti za zgodovinsko preživele kategorije in — da bi za resnost njihovih avtorjev bilo še slabše — proti interesom »socialističnega sveta«.

Podobne ali povsem iste teorije nikakor niso nove. Na njeno žalost Pravda zanje ni mogla najti inspiracije v nobenem delu marksizma-leninizma brez tveganja, da bi jih falsificirala. In vendar se je prav to zgodilo. Organ sovjetske partije je teorije o odsotnosti suverenosti privlekel iz zgodovinskih arsenalov, pravzaprav iz poslanice vseh ekspanzionističnih sil od egiptovskih faraonov in kitajskih cesarjev do sil z osvabljalnimi apetiti v 19. in 20. stoletju, ki so razglašale in stremele k ustvaritvi »novega reda« na našem in drugih kontinentih. Pred dobrimi desetimi leti so teorije o »medsebojni odvisnosti« in »omejeni suverenosti« dežel »atlantske skupnosti« in svobodnega sveta izhajale od šefa ameriške diplomacije Dullesa v času hladne vojne.

Pravda torej ni iznašla nič originalnega. Pokazala pa je originalnost s tem, da se je oprijela najnevarnejše teorije, katere uporaba bi spremenila svet v pristo lovišče in manjše dežele, predvsem socialistične »osvobodila« pravice do svobodne eksistence in obrambe svojih interesov. MD

Vest človeštva

Med nami je bival pred nekaj dnevi stari znanec in prijatelj — suveren Etiopije Haile Selasie. Srečanje Tita in Selasie je bilo v trenutku, ko je svet soočen z vojno v Vietnamu, z akutno krizo na Bližnjem vzhodu ter z najnovejšimi dogodki v vzhodni Evropi, kjer je močno ogrožena neodvisnost in suverenost narodov.

Politiko sile so začeli uporabljati še tam, kjer smo to najmanj pričakovali. Z eno besedo: svet se je zopet znašel v obdobju zaskrbljujoče mednarodne napetosti. O vseh teh aktualnih vprašanjih sta razpravljala državnik.

Srečanje na Brionih je eden izmed posebnih sestankov državnikov neangažiranega sveta.

Biafra

V Nigeriji, v deželi, kjer zemlja pod toplim tropskim soncem in blagodejnim dežjem sama rodi, vlada vojna in smrtonosna lakota. Ta kosi staro in mlado: vsak dan umre zaradi lakote okrog 10.000 ljudi. Podatki govorijo, da bo umrlo še štiri milijone otrok.

Narava te dežele je bogata: kokosovi orehi visijo nad cesto

Tito zopet predsednik ZKJ

Iz vse države prihajajo vesti o zahtevah, naj bi Tita na bližnjem kongresu zopet izvolili za predsednika ZKJ.

Prvi predlog je prišel iz zagrebške partijske organizacije, kjer so pred več kot 40 leti Tita prvič izvolili v vodstvo narodnih organizacij. V letu 1928 so ga v Zagrebu izvolili za sekretarja mestnega komiteja, deset let pozneje pa je prišel na čelo CK KPJ.

Predlog zagrebških komunistov so podprli komunisti Titograda, Dalmacije, Niša, Novega Sada, Labina in drugih krajev v državi, med njimi tudi Ptuj.

Tudi v Ptuju pripombe k republiškim osnutkom stališč o problemih kmetijstva v Sloveniji

Problemi kmetijstva terjajo takojšnjo rešitev

Poslabšan gospodarski položaj kmetijstva, premajhna skrb za ureditev in razvoj tako s stališča reševanja tekočih problemov kot tudi s stališča njegove dolgoročne usmeritve vzbujajo videti, da se premoledno zavedamo, da je uspešnejši razvoj kmetijstva eden izmed osnovnih pogojev za nemoten gospodarski in družbeni napredek naše republike. To velja še posebej za ptujsko občino, v kateri zapoljuje kmetijstvo še vedno polovico občanov. Kmetijski proizvajalci te občine so še posebno čutili vzroke poslabšanega gospodarskega položaja v kmetijstvu, ki so nastali zaradi zmanjšane rasti kupne moči, povečanih družbenih davkov, porasta cen in neredne oskrbe z reprodukcijskim materialom, nadalje zaradi neurejenega domačega trga, neuskaljenega uvoza kmetijskih pridelkov ter še posebej zaradi carinskih omejitev, ki so se pojavile pri izvozu živine in mesa. K neugodnemu položaju kmetijstva je prispevalo tudi že dalj časa trajajoče zmanjševanje kmetijskih investicij in tudi omejitve pri odobranju kratkoročnih kreditov.

Iz dosedanje prakse je opaziti, da so mnoge razprave, strokovne analize in ugotovitve na različnih ravneh (tudi v časopisju) opozarjale na perečo problematiko kmetijstva. Zal s sprejetimi sklepi in priporočili ni bil storjen korak k izboljšanju položaja.

V širšo javno razpravo o vseh perečih vprašanjih kmetijstva je posegla tudi republiška skupščina s svojimi osnutki stališč, sklepov in priporočil v zvezi z nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji. Na osnovi razprave posebnega koordinacijskega odbora pri skupščini občine Ptuj v kmetijskih delovnih organizacijah, razprave in povzetkov v poročilu sveta za kmetijstvo in gozdarstvo, ki ga je pripravil za sejo skupščine, ter razprave

še proizvodnje. Potrošniku nudijo drag uvožen proizvod. Gospodarska zbornica naj organizira službe za preučevanje trga. Zavzeli so se za garantirane minimalne odkupne cene ter za sistem regresov in premij kot dopolnilni ukrep pri urejanju proizvodnje. Zunanjetrgovinski režim in sedanjo nemogočo situacijo na trgu s kmetijskimi pridelki bo treba urediti tako, da bosta zaščitena kmetijski proizvajalec in potrošnik. Regulator pri tem ne more biti trgovina, ki ima edini cilj: zaslužiti.

Slovenska Bistrica

Večja aktivnost komunistov

Zadnjih nekaj mesecev je prisnelo v zvezo komunistov precej sprememb, ki so se močno odrazile na aktivnosti komunistov. Zato smo zaprosili za razgovor sekretarja OK ZKS Slovenska Bistrica Alojza Koresa, da nam poda oceno njihove povečane dejavnosti.

Delo bistriških komunistov je najlažje oceniti po zadnjih petih konferencah. Tako je prva konferenca obravnavala reorganizacijo zveze komunistov. Čeprav je bilo v začetku precej negotovosti, kaj bo reorganizacija prinesla, lahko danes ugotovljamo, da je bila uspešna. V večini primerov je namreč reorganizacija pospešila delo komunistov in njihovo angažiranje v družbeni aktivni dejavnosti. Čeprav moram reči, je delo tovareš Koresa, da reorganizacija ni uspela stoočstveno, so v novi obliki dela oživel tudi posamezni komunisti, o katerih prej ni bilo čuti.

Naslednja konferenca bistriških komunistov je obravnavala samoupravni sistem in njegovo izvajanje v bistriški občini. Ugotovitve, ki jih je sprejela konferenca, vse prepočasno prodirajo v delovne organizacije.

V letošnjem letu so komunisti skupaj z občinskimi sindikalnim svetom pregledali ter povedali svoje mnenje o gospodarstvu v občini. Ugotovitve, ki so jih izrazili na konferenci, so v nekaterih področjih tudi upoštevali. Zelo zaskrbljujoča je predvsem ugotovitev, da se nenehno večja število nezaposlenih v občini. To število razen nove delovne sile nastaja tudi zaradi dejstva, ker delovne organizacije ob odhodu nekaterih svojih članov ne sprejemajo novih.

dednih zasnov in od pogojev življenja. Če govorimo o okolju, mislimo tudi na materialne pogoje življenja, kot npr. na stanovanje, prehrano, način življenja, socialno stanje, čustveno okolje itd.

Vprašajmo se ali imajo naši otroci res vse te pogoje najboljše urejene? Ali bi jim v naši družbi, ob sedanjih blaginji nudili lahko kaj več? Verjetno bi lahko potrdili, da bi lahko dali več tudi za otroke, če bi bila udomačena zavest in odgovornost za mladi rod in če bi bila bolj organizirana skrb za človeka.

Naj TEDEN OTROKA spodbudi vse nas, da ugotovimo stanje na področju zdravstvenega varstva mladine, da ob tem spoznamo tudi vse naše možnosti in da uresničujemo naša načela in program v vsakdanjem življenju.

Angelca Žiberna

Družba dolguje otrokom najboljše, kar jim more dati

TEDEN OTROKA praznujemo vsako leto pod okriljem Organizacije združenih narodov. Letos praznujemo še dvojeto obletnico deklaracije o pravicah človeka. Te pravice pa še posebej pripadajo otrokom, ki naj bi imeli srečno in mirno otroštvo v vsakem družbenem redu.

Deklaracija priporoča, naj bi imeli vsi otroci brezplačno šolstvo, zdravstvo, socialno in vzgojno varstvo — to pa so osnove za zdrav razvoj otrok.

Ta načela je sprejela Jugoslavija med prvimi državami, jih uzakonila v ustavi, vnesla v program ZKJ, sedaj pa je dolžnost slehernega človeka, da jih po svojih močeh, zavesti in dolžnosti izpolnjuje v vsakdanjem življenju.

V tednu otroka se radi spominjamo uspehov in problemov na področju skrbi za otroke. Med številnimi uspehi so ostali še nerешeni problemi, kot npr. neurejeno stanje v šolstvu, prebidska zdravstvena preventiva, slabo razvito otroško varstvo, neurejena otroška prehrana itd. Vse to so naloge, ki bi morale biti sestavni del celotnega družbenega življenja in programiranja ter stalno

prisotne samoupravnim organom. Ni dovolj, če smo ustvarili dobre pogoje te delnemu številu otrok v mestih in naseljih; odgovornost za zdrav razvoj bi morali nositi za vsakega otroka. Vsi otroci so naši, zato dajmo vsem otrokom vse tisto, kar smo v naši družbi sposobni dati. Otroci sami ne morejo svojih pravic uresničevati, zato smo poklicani starši in občani, da jim pripravimo pot v življenje.

Otroci ne bi smeli nikoli občutiti, posebno ne v naši družbi, da so otroci iz hribovitih vasi ali otroci revnih staršev. Če res ne moremo vsem otrokom zagotoviti blaginje, razdelimo vsaj tisto, kar imamo, naj vsi otroci občutijo našo skrb in ljubezen.

ZDRAVJE — OSNOVNA PRAVICA VSAKEGA OTROKA

Pravica človeka-otroka do zdravja je temeljna pravica, o kateri govori svetovna deklaracija. Pojem zdravja se ne more opredeliti samo na enostransko bolezensko stanje. Zdravje obsega celovitost telesa in duha, storilnost in občutek ugodja; vse to pa ne za hip, temveč trajno. Zdravje ni nikomur darilo, odvisno je od

LJUTOMER

od 28. septembra do 13. oktobra 1968 RAZSTAVE, SIMPOZIJ ZGODOVINARJEV in druga srečanja

V nedeljo, 6. oktobra 1968, ob 10. uri: SLAVNOSTNO ZBOROVANJE

Govoril bo pokrovitelj proslave EDVARD KARDELJ

ZELENA PRLEKIJVA VAS GOSTOLJUBNO PRIČAKUJE!

1868-1968

